

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

УДК 336.748.1:339.747

Супрун Д. Є., студент 3 курсу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація: в тезах розглянуто сутність інвестицій та їх вплив на економічну діяльність підприємства, описані чинники, які впливають на рівень інвестиційної привабливості для інвесторів. Проведено аналіз капіталовкладення в Україні.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, ефективність, капіталовкладення, прямі іноземні інвестиції.

Abstract: the thesis discusses the essence of investments and their impact on the economic activity of the enterprise, describes the factors that affect the level of investment attractiveness for investors. Investment analysis in Ukraine was conducted.

Key words: investments, investment attractiveness, investments, foreign direct investment, efficiency.

На сьогодні важливу роль для економічного розвитку країни та, насамперед, для будь-якого підприємства відіграє стан інвестиційної привабливості та раціональність використання інвестиційних ресурсів. Інвестиції для підприємства виступають основним джерелом оборотних коштів для реалізації стратегічних цілей.

В сучасних умовах спостерігається значний дефіцит інвестицій для більшості вітчизняних підприємств, що стримує розвиток економіки України в цілому, тому актуальність обумовлена необхідністю активізації інвестиційної діяльності для забезпечення економічного зростання.

Велика увага приділялась проблематиці інвестування вітчизняних підприємств на початку 1990-х років, насамперед це пов'язано з умовами перехідної економіки. Особливості інвестиційної діяльності та проблематика інвестиційної привабливості розглядалися в роботах таких вчених, як: В. Федоренко, І. Бланк, Л. Борщ, М. Денисенко, М. Мельник, А. Мерзляк та інші.

Метою дослідження є вивчення основних проблем інвестування вітчизняних підприємств і економіки в цілому та визначення проблем активізації інвестиційних процесів в Україні.

Інвестування розглядається як процес вкладення грошей з метою швидкого отримання прибутку, проте навіть в сучасних умовах

залишаються відкритими питання з приводу які джерела інвестування є більш ефективними для вітчизняних підприємств: інвестиції отримані від вітчизняних інвесторів або іноземних. Саме тому на сучасному етапі економіці спостерігається не достатня міра привабливості інвестиційного клімату як для іноземних інвесторів, так і для вітчизняних інвесторів.

У вітчизняній економіці термін «інвестиції» почав вживатися лише на початку 1990-х років, приводом чого є перехід до ринкової системи економіки.

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект [1].

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 31.12. 2017 року становив 39 144,0 млн. дол. США відповідно до даних Міністерства економічного розвитку і торгівлі в Україні. На рис. 1 наведена динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій за період 2010-2018 років.

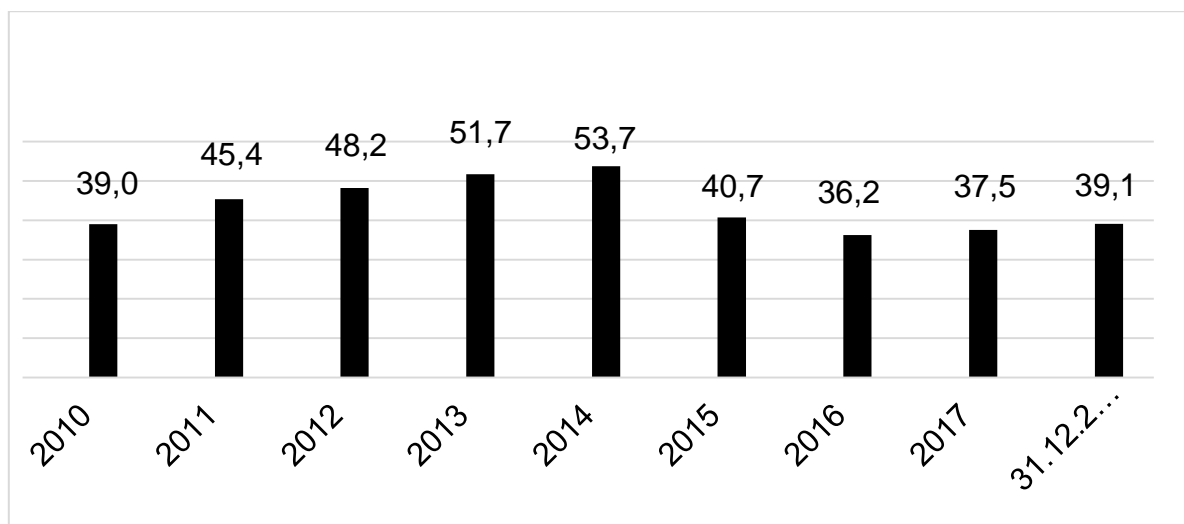

Рис. 1 Обсяги прямих іноземних інвестицій [2]

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

Станом на 31.12. 2017 р. найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють

фінансову та страхову діяльність – 26,1% та підприємств промисловості – 27,3 %.

До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 25,6 %, Нідерланди – 16,1%, Російська Федерація – 11,7%, Велика Британія – 5,5%, Німеччина – 4,6%, Віргінські Острови (Британія) – 4,1%, і Швейцарія – 3,9% [2].

Динаміка обсягу прямих іноземних інвестицій свідчить про те, що після 2014 року спостерігається падіння інвестицій, головною причиною якою є політичні події, що призвело до зменшення іноземного інвестиційного капіталу зі сторони Російської Федерації, проте спостерігається поступова стабілізація інвестиційного клімату для інвесторів, що характеризується постійним збільшенням інвестицій протягом 2015-2017 років.

Для інвесторів, відповідно до даних Державної служби статистики, найбільш привабливими видами діяльності є: вироблення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (збільшення на 393,16% відповідно до 2010 року), діяльність постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (збільшення на 234,3% відповідно до 2010 року). Загалом за даними Державної служби статистики інвестиції збільшились на 88 915,6 млн. грн (або на 158,7 %) [3].

Сьогодні важливу роль для вітчизняних підприємств грає системна модернізація, головним джерелом за допомогою якого можуть формуватися фінансові ресурси, є капітальні інвестиції. На рис. 2 зображено тенденцію вкладень капітальних інвестицій в Україні.

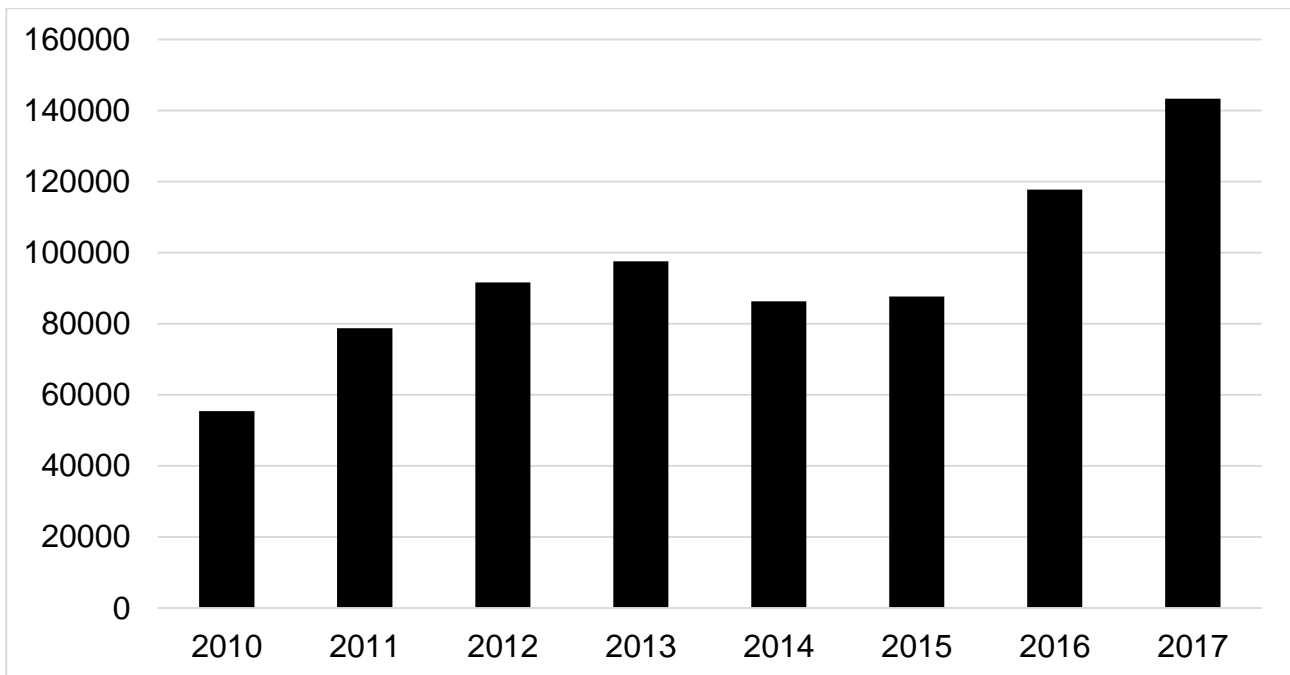

Рис. 2 Динаміка капітальних інвестицій в Україні [3]

Динаміка вкладених капітальних інвестицій свідчить про те, що з кожним роком збільшується темп залучених коштів, але спостерігається падаюча тенденція в період 2014-2015 років, головною причиною якою є негативні зміни в політичній ситуації. Структура капітальних інвестицій показує, що капітальні інвестиції відіграють відтворювальну функцію, так як більшість інвестицій спрямована на купівлю нових об'єктів виробництва та їх модернізацію, лише невелика частка направлена їх ремонт [3].

Стримуючими зовнішніми факторами інвестиційного процесу є повільні темпи реформування законодавчої бази, високі податкові ставки та насамперед нестабільна політична ситуація. До зовнішніх джерел інвестування відносяться фінансові ресурси, які, як правило, є результатом заощаджень, здійснених в інших державах. Ці заощадження можуть надходити в країну у вигляді іноземних інвестицій, кредитів та запозичень чи допомоги від міжнародних фінансових організацій та іноземних держав. На макроекономічному рівні до внутрішніх джерел інвестування відносяться національні фінансові ресурси, зокрема: заощадження населення, накопичення підприємств та організацій, комерційних банків, кошти державного та місцевих бюджетів тощо [4].

Серед внутрішніх чинників які стримують інвестиційну привабливість для вітчизняних підприємств є не раціональне

використання інвестиційних ресурсів. Проте, все одно спостерігаються темпи збільшення потоку інвестиційного капіталу, причинами якого є:

орієнтованість підприємців на довгостроковий прибуток;

прагнення інвесторів отримати доступ до відносно дешевої сировини та ресурсів;

чинник зменшення собівартості продукції за рахунок дешевої робочої сили та кваліфікованих кадрів.

Для більш ефективного використання інвестиційних ресурсів, указом Президента України від 29 серпня 2016 року № 365/2016 затверджено положення про Національну інвестиційну раду. Основними завданнями Ради є: розроблення пропозицій щодо стимулювання та розвитку інвестиційної діяльності в Україні, формування привабливого інвестиційного іміджу України, у тому числі з урахуванням найкращої міжнародної практики; сприяння формуванню основних напрямів державної політики щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні [4].

Підсумовуючи результати дослідження можна дійти таких висновків. Структура інвестиційних потоків свідчить про те, що темпи зростання прямих іноземних інвестицій нестабільна, наслідком якого є політичні події, це спричинило дефіцит інвестицій, саме тому інвестиції здійснюється, зазвичай, вітчизняними підприємствами, проте спостерігається незначне збільшення частки державних інвестицій.

Найбільш негативним фактором для потоку інвестиційного капіталу стала нестабільна політична ситуація, але позитивним чинник є те, що більшість капітальних інвестицій спрямовані на відтворення основних засобів для покращення своєї конкурентної позиції на ринку, що в свою чергу сприяє перспективному інвестиційному клімату.

Для більшого ефекту інвестиційної привабливості необхідна розроблена на державному рівні система державного регулювання інвестиційної діяльності, метою якою була б стимулювання як іноземних, так і вітчизняних інвесторів залучати фінансові ресурси для збільшення оборотів оборотного капіталу.

Для ефективної реалізації системи необхідна підготовлена відповідна законодавча база: гнучка та вигідна податкова і кредитна політика для обох сторін інвестиційного процесу.

Література

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Драган І. В. Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в Україні / І. В. Драган // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – №18 – С. 2-5.

Науковий керівник,
ст. викл.

Запащук Л.

В.